

Refleksjonsbrev for august og september – Tellus

På Tellus har vi brukt de første månedene av barnehageåret på å bli kjent, bli trygge, og skape gode rutiner, som skaper forutsigbarhet. Alle barn er forskjellige med ulike behov som vi skal vi kjent med.

Ut i fra den felles prosjektittelen: «Barns hundrespråklighet; utforsk, oppdag, lær», har vi på Tellus valgt: “sanser og uttrykk”.

Alfabetet har 29 bokstaver, ansiktet har 60 muskler (Fredens, 2019). Tenk på det! Hva forteller ansiktsuttrykkene oss? Barn starter allerede som nyfødt med å speile mors ansiktsuttrykk, og fortelle hvordan det har det og hva det vil, med alle disse musklene. Barna på Tellus både babler og sier ord, men ansiktsuttrykkene er likevel fortsatt SÅ viktige. Hva forteller dem oss? Ved å ha fokus på uttrykk, kan vi kanskje bli enda bedre på å ta barnas signaler, og være mer observante når barna uttrykker seg nonverbalt?

Ved oppstart dette barnehageåret oppdaget vi tidlig at vi hadde flere rom som tilbød det samme. I rommene var det sklier og store puter, som ofte inviterer til boltrelek. Vi opplevde i tilvenningstiden at noen av barna hadde behov for et sted med mer ro, og hvile. Det er mange nye inntrykk ved oppstart, og barna blir slitne. Da er det godt å ha et sted som inviterer til mer ro. Vi tenkte at et rom med ro også kan være et rom som stimulerer sansene, og laget et sanserom med noen få elementer, som vil fylles på etter hvert som vi observerer barna og ser hva de lar seg begeistre av og hva vi tenker at de kan både oppdage, utforske og lære av. Vi ser at barna er veldig utforskende og nysgjerrige. De bruker kroppen og sansene til å uttrykke seg. Vi har brukt farger, ulike lys, en stor sanseleke med tunell der de kan kjenne, se og høre ulike teksturer og materialer. Vi har brukt diffuser med ulike lukter, som kan påvirke oss emosjonelt på ulikt vis. Vi har også gardiner som kan gjøre rommet mørkere. Vi har også tatt i bruk vannperler. Vi tok dem med inn på sanserommet vårt. Det er bittesmå perler som blir større i vann, og de er geleaktige. De er i mange farger, og barna har fått lov til å se, kjenne, og lukte.

Noen av de yngste barna i barnehagen er fortsatt i den orale fasen når de starter ved ettårsalder, og alt de finner skal inn i munnen for å smakes på. De liker også gjentakelser og kan gjerne gjøre en ting veldig mange ganger. Det kan nesten virke som at den 16. gangen de gjør noe, er den morsomste. Barn trenger mange ulike sanseopplevelser. Som ansatt i en småbarnsavdeling er det å legge til rette for varierte sanseopplevelser meget viktig. Barna finner noe spennende å utforske og leke med både inne og ute. De gjør seg erfaringer med for eksempel luft, vann, snø, granbar, sand eller grus. Som ansatt bør du være til stede i barns opplevelsesverden. Det å snakke om det de ser, benevne og gjenta, bidrar til at barna tilegner seg ulike begreper for det de

ser, føler, hører eller smaker på. Vann kan være vått eller hardt som is, og de kan erfare at det er varmt, kaldt eller glatt. ([Realfagsløyper](#))

Vi har mange tanker om veien videre i prosjektet vårt:

- Pakke inn appelsinskall som barna skal lukte på, før vi viser fram.
- Leke med og kjenne på ukokt ris, ukokte erter.
- Blande maisenna og vann, den blir både steinhard og smelter i hånda.
- Maisena og balsam (silkemykt).
- Kjenne på gelé.
- Kjenne på kokt spagetti.
- Lage sansekalender til advent.
- Kjenne på bobleplast.

Noen av ballene vi har hos oss er «ruglete» og gjør den mer spennende å ta og kjenne på. Vi starter i et rolig tempo med å synge trommelommelomme mens vi klapper forsiktig på ballen med hendene våre. Vi øker tempoet både med sangen og klappingen, det slutter med at vi trommer alt vi kan. Barna får bruke berøringssansen ved å kjenne og ta på den ruglete ballen.

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. (Utdanningsdirektoratet, 2017). I forbindelse med foreldremøte ønsket vi å vise fram hverdagen i barnehagen. Vise foreldrene hvordan vi jobber med sanser og uttrykk. Vi lagde da en film. Da oppsto det noen tanker og refleksjoner. Barnas uttrykk er mange og forskjellige. Når vi skal vise fram filmen:

- Er det greit å ta bilde av et barn som gråter og er sint? Kan det være de etiske dilemmaene som stopper oss? Har vi snakket for lite om det i forkant?

- Er det foreldrenes forventninger om hvilke bilder vi skal ta, som styrer vår dokumentasjon? Vi vet at foreldrene ønsker innblikk i barnehagehverdagen. For mange av foreldrene er dette første møte med barnehagen. Og en del av hverdagen er også øyeblikk med gråt.

Denne gangen laget vi en film med de "glade" bildene, øyeblikkene vi tenkte at foreldrene ønsket å ta del i. På neste refleksjonsmøte ønsker vi å reflektere mer rundt de overnevnte spørsmålene.

Litteratur:

Fredens, Kjell (2029); Læring, et samspill mellom hjerne, kropp og omverden.

Asbjørn Magnar Hov. Naturfagsenteret. Artikkelen er hentet fra [Realfagsløyper](#) Publisert fredag 22. mars 2019

Utdanningsdirektoratet (2017), Rammeplan for barnehagen.